

Ukraina sõjakriisi infoleht kohalikele omavalitsustele

09. märts 2022

Sotsiaalministeerium

Sisukord

Ukraina sõjakriisi infoleht kohalikele omavalitsustele	1
Kohalikud omavalitsused said ülevaate Ukraina sõjapõgenike abistamisest	2
Ukraina sõjapõgenikele tervishoiuteenuste osutamisest Eestis	3
KONTAKTID:	5
Eesti inimeste ühine soov sõjapõgenikke aidata on väga liigutav. Jagame selle kohta mõned juhised:	5
Korduma Kippuvad Küsimused	6
Ajutise kaitse saamisega ja kulude katmisega seotud küsimused:	6
Rakenduslikud küsimused	7
Majutus	9
Sotsiaalküsimused ja toetused	9
Töö	10
Tervis	10

Valitsus võttis eile vastu [korralduse](#) Ukraina sõjapõgenikele ajutise kaitse kohaldamiseks. Alates tänasest, 9. märtsist võtab Politsei- ja Piirivalveamet vastu Ukraina sõjapõgenike taotlusi ajutise kaitse saamiseks ja väljastab neile ajutisi elamislube kestusega üks aasta. See võimaldab sõjapõgenikele ligipääsu tööturule, haridusele ja sotsiaalkaitsele.

Ajutise kaitse saavad **enne 24. veebruari 2022 Ukrainas elanud Ukraina kodanikud, kodakondsuseta isikud ja Ukrainas rahvusvahelise kaitse all olevad isikud ning mõlema kategooria pereliikmed: abikaasa, lapsed, teised lähisugulased, kes elasid samas leibkonnas ja olid ülalpidamisel**. Pereliikmeid käsitletakse perekonnana juhul, kui pere viibis ja pere elukoht oli juba enne 24. veebruari 2022 Ukrainas.

Ajutise kaitse aeg on aasta ja seda saab pikendada. Ajutise kaitse saajal on välismaalaste rahvusvahelise kaitse seaduse alusel õigus tähtajalisele elamisloale. PPA-le tuleb teha ühistaotlus ajutise kaitse, tähtajalise elamisloa ja elamisloa kaardi saamiseks. Sihtrühma kuuluvatele inimestele tehakse otsus samal päeval, nad saavad otsuse kätte väljaprintituna (sh lastele eraldi). Isikukoodi saavad põgenikud kätte koos otsusega (saavad taotleda ka varasemalt KOVis). Elamisloakaardi saab inimene kätte kuni 30 päeva jooksul.

EL direktiiv kohustab liikmesriiki tagama vähemalt meditsiinilist abi ja sotsiaalabi. Eesti on direktiivi üle võtnud välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse, mis annab ajutise kaitse saajatele sama ulatuslikud õigused toetustele, kui muudele rahvusvahelise kaitse saajatele. Samuti tekib ajutise kaitse saajatel õigus Eestis töötada täpselt samadel alustel kui Eesti alalisel elanikul (st kõrgemat palgakriteeriumit ei kohaldata).

Ajutise kaitse taotlemiseks teenindussaadis tuleb eelnevalt broneerida aeg broneering.politsei.ee. Broneeringute tegemisega aitab ka politsei infotelefon 612 3000. Kalendri aegade broneerimiseks avab politsei 9. märtsil. Ajutist kaitset saab taotleda alates 09.03.2022

Aegu saab broneerida kuues erinevas PPA teeninduses üle Eesti. Teenindused asuvad Tallinnas Tammsaare ja Pinna tänaval ning Tartu, Jõhvi, Rakvere ja Pärnu politseijaoskondades.

Samuti planeerib PPA uuel nädalal luua mobiilsed menetluspunktid majutuskohdadesse, kus Ukrainast saabunud sõjapõgenikud viibivad. Infot selle kohta saab majutuskohdades kohapeal.

Kohalikud omavalitsused said ülevaate Ukraina sõjapõgenike abistamisest

Üle 400 kohalike omavalitsuste esindaja sai tänasel veebiseminaril ülevaate riigi tegevustest Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmise korraldamisel ja KOVID said vastused seni tekkinud küsimustele. Kohtumise korraldasid sotsiaalministeerium ja Eesti Linnade ja Valdade Liit, veebiseminar on järele vaadatav [siin](#).

Veebiseminaril käigus küsisid omavalitsused praktilisi küsimusi seoses põgenike tööle asumise, tervishoiuteenuste ja korralduslike küsimustega, mis puudutavad ukraina sõjapõgenike igapäevaelu sisseseadmist.

Neljas Eesti linnas, Tallinnas, Tartus, Rakveres ja Pärnus avatakse põgenike esmaseks toetamiseks vastuvõtupunktid, mille tööd korraldab koostöös kohaliku omavalitsuse ja teiste partneritega Sotsiaalkindlustusamet. Vastuvõtupunktides

pakutakse põgenikele esmast abi, nõustamist ja teavet edasiste abivõimaluste kohta. Vastuvõtupunktide tööd illustreerib lihtsustatult järgmine joonis:

Ukraina sõjapõgenikele tervishoiuteenuste osutamisest Eestis

Kõigile Ukrainast saabuvatele sõjapõgenikele on tagatud vältimatu arstiabi, sh vältimatu hambaravi. Ukrainlastele on vältimatud meditsiiniteenused tasuta. Erakorralise tervisemurega pöörduge lähima haigla erakorralise meditsiini osakonda või helistage hädaabinumbri **112**.

Elamisloa taotlemiseks peab inimene pöörduma Politsei- ja Piirivalveameti poole. Ajutise elamisloa saanud Ukraina sõjapõgenikud on võrdsustatud Eesti inimestega, st et neil on samad õigused ravikindlustuse, tervishoiuteenuste või soodusravimite saamisel jne.

Elamisloa ja Eesti isikukoodi saanud Ukraina põgenikud **ei ole automaatselt Eestis ravikindlustatud**, vaid elamisloa saamise järel saavad nad ravikindlustust taotleda Eesti inimestega võrdsetel alustel: www.haigekassa.ee/inimesele/ravikindlustus. Ravikindlustusele on õigus näiteks üle ühe kuu kehtiva töölepingu alusel töötaval inimesel või töötukassas arvele võetud töötul. Kindlustatutega on võrdsustatud lapsed, rasedad, pensionärid, õpilased, üliõpilased jt inimesed vastavalt ravikindlustuse seaduse reeglitele.

Kuni ravikindlustuse saamiseni tuleb Ukraina sõjapõgenikele tagada vajaminev ravi, mille edasilükkamine või selle andmata jätmine võib põhjustada abivajaja surma või püsiva tervisekahjustuse.

Kiirabi viib kõigi sõjapõgenike esmase tervisekontrolli läbi vastuvõtupunktides Tallinnas, Tartus, Rakveres ja Pärnus. Tervisekontrolli eesmärk on leida sõjapõgenike hulgast need inimesed, kes vajavad kohest meditsiinilist abi ja/või hospitaliseerimist. Vastuvõtupunktides on korraldatud sõjapõgenike testimine koroonaviiruse suhtes.

Kõigile põgenikele on tagatud tasuta COVID-19 vastane vaktsineerimine. Vaktsineerimispunktide loetelu leiab **SIIT**. Aja broneerimiseks saab helistada riigiinfo telefonil **1247 / +372 600 1247**. Kui inimesel ei ole Eesti isikukoodi, siis

suunatakse ta edasi vaktsineerimispunkti, kus isikukood ja eelnev registreerimine ei ole vajalik.

Eesti on sõjapõgenikele korraldanud täiendava ehk üldise tervisekontrolli, mille eesmärk on saada ülevaade sõjapõgeniku tervise seisundist, teha nakkuskontrolli uuringud, vajadusel vaktsineerida, planeerida edasine ravi ning väljastada ravimireseptid. Infot täiendava tervisekontrolli kohta saab telefonilt 1247. Infot leiab ka Eesti Haigekassa [veebilehelt](#).

Perearstikeskused osutavad üldarstiabi kõigile Ukraina sõjapõgenikele. Abi saamiseks ei pea inimene kuuluma perearstinimistusse. Perearstikeskused pakuvad meditsiiniabi vastavalt vajadusele ning suunavad patsiendi edasi eriarsti juurde täiendavateks uuringuteks või vajalikeks protseduurideks. Sõjapõgenikele abi pakuvate perearstikeskuste nimistu leiab [SIIT](#).

Apteegid tohivad aktsepteerida ka Ukrainas väljastatud paberretsepti, v.a narkootiliste ja psühhotropsete ravimite puhul. Apteekri jaoks peab olema üheselt arusaadav, milline ravim on inimesele määratud. Kuni ravikindlustuse saamiseni ei ole Ukraina sõjapõgenikele ravimite väljaostmisel ette nähtud ravimisoodustusi. Vajadusel tuleb pakkuda neile vältimatut sotsiaalabi ja toetada ravimite ostmist.

Koroonaviiruse leviku tõkestamiseks Eestis kehtestatud karantiinireeglid kehtivad ka sõjapõgenikele. Vabariigi Valitsuse korralduse nr 305 kohaselt peavad Eestisse saabuvad põgenikud jääma 7 päevaks isolatsiooni, kui neil puudub tõend COVID-19 vastase vaktsineerimise või koroonaviiruse läbipõdemise kohta.

Kui põgenikul tuvastatakse koroonaviirus, peab ta jääma 10 päevaks karantiini oma viibimiskohas ning ringi liikumine on keelatud. Vastuvõtupunktidesse ja majutuskeskustesse sisenemisel COVID-tõendit ei nõuta.

Alates märtsist on sõjapõgenikele avatud kõik Tervise Arengu Instituudi rahastatavad teenused, mis on suunatud HIV-st, tuberkuloosist või narkootikumide tarvitamisest mõjutatud inimestele, st et vajadusel saab inimene ravi Eestis koheselt jätkata. Info leiab TAI [kodulehelt](#).

Terviseameti info tervishoiuteenustest sõjapõgenikele on koondatud veebilehele: <https://terviseamet.ee/et/ukraina>

Emotsionaalset tuge Eestisse saabuvatele Ukraina sõjapõgenikele pakutakse nii eesti, vene kui inglise keeles 24/7 ohvriabi kriisitelefonil 116 006 ning ohvriabi pakub psühholoogilist esmaabi.

Psühhosotsiaalse kriisiabi pakkumist korraldab Sotsiaalkindlusamet. SKA keskendub psühholoogilise esmaabi andmisele ning inimeste esmavajadustele, milleks on muuhulgas adekvaatse info kättesaadavus. Selleks on koondatud

värskeim info veebilehele www.kriis.ee ning koostatud infomaterjalid saabujatele vene ja ukraina keeles.

SKA ohvriabil on ca 150 vene keele oskusega psühhosotsiaalse kriisiabi töötajat, kes pakuvad abi vastuvõtupunktides ja majutusasutustes. Traumateraapia eestvedajate poolt on kaardisatud terapeutid, keda saab kaasata traumateraapia pakkumiseks põgenikele vastavalt hinnatud vajadusele.

Kohalikele omavalitsustele pakub Sotsiaalministeerium toetusvooru kaudu rahastust vaimse tervise teenuste võimaldamiseks ning muuhulgas saab selle raames KOV korraldada teenuseid ka Ukraina sõjapõgenikele.

KONTAKTID:

- * Eestis viibimine, ööbimine, olmeküsimused: 1247 / +372 600 1247
- * Psühholoogiline abi: +372 614 7393
- * Arstiga konsulteerimine: 1220 / +372 634 6630
- * Hädaabi: 112
- * Ukraina kogukond: +372 5650 2572
- * Ukraina Suursaatkond: +372 601 5815
- * Pagulasabi: pagulasabi.ee

Eesti inimeste ühine soov sõjapõgenikke aidata on väga liigutav. Jagame selle kohta mõned juhised:

- * Piiril vajab abi palju inimesi ja neid saab kõige paremini aidata kindla süsteemi järgi. Pagulasabi bussid käivad ja juhid juba tunnevad süsteemi. Samuti on Pagulasabi kontaktis ukraina kogukonnaga Eestis ja aitab ära tuua neid inimesi, kellel on Eestis lähedasi või tuttavaid. Vt infot www.pagulasabi.ee
- * Põgenike abistamine ei ole sprint, vaid maraton - peame ühiskonnana olema valmis abistama pika aja jooksul. See tähendab esialgu nii eluaset, riide- ja toiduabi, vajadusel rahalisi toetusi kui pikemas plaanis ka haridust, keeleõpet, arstiabi, töövõimalusi. Transpordiabi on vaid osa tehtest, olulisem veel on mõelda läbi, kuidas aitame sõjapõgenikke, kes on juba Eestisse jõudnud ja seda pikema aja jooksul.
- * Mida saab teha nüüd ja kohe? Näiteks, anneta Toidupangale. Toidupank jagab Ukraina sõjapõgenikele iga päev umbes 250 toidupakki ja kogused kasvavad. Et kasvavate kogustega toime tulla, on annetajate abi väga oluline! Lisainfo: <https://www.toidupank.ee/ukraina/>

- * Kõik abistamisvõimalused, sh info vabatahtliku töö ja rahaliste annetuste kohta leiad <https://kriis.ee/aita-ukrainat>
- * Kui oled tööandja ja soovid pakkuda tööd, siis saad seda teha [SIIN](#). Loe lisa: [Töötukassa avas tööpakkumiste keskkonna Ukraina sõjapõgenikele | Töötukassa \(tootukassa.ee\)](#)

Korduma Kippuvad Küsimused

Ajutise kaitse saamisega ja kulude katmisega seotud küsimused:

- * **Kas ajutine kaitse võrdub rahvusvahelise kaitsega?**
Rahvusvaheline kaitse hõlmab ka ajutist kaitset. VRKS § 1 lõige 2 sätestab, et rahvusvaheline kaitse antakse välismaalasele, kelle suhtes on tuvastatud pagulasseisund või täiendava kaitse seisund või kelle suhtes on tuvastatud, et ta kuulub Euroopa Liidu Nõukogu otsusega määratletud ajutist kaitset vajavate isikute kategooriasse. See tähendab, et rahvusvahelise kaitse saajatena on hõlmatud nii pagulased, täiendava kaitse saajad kui ajutise kaitse saajad.
- * **Kuidas on mõeldud nende isikute teavitamine, kes on saabunud siia enne 01.03.2022 ja info oli siis teadmata, kuidas edasi?**
Selle teavituse tegemiseks kasutame kohalikke Ukraina kogukondi, pagulasabi, KOV-e ja avalikku informuuri. Samuti on kogu oluline informatsioon koondatud kriis.ee lehele ning inimeste pöördumistele vastab 1247 infotelefon.
- * **Kui põgenik tuli Kesk-Eestisse, tal on olemas elukoht ja ka tööandja, kes soovib teda tööle võtta, kas ja kuhu siis peab inimene pöörduma ajutise kaitse saamiseks. Kas omavalitsus saab talle maksta toimetulekutoetust seniks kuni tööle saab?**
Esimene samm Eestisse saabujale on, et ta peab taotlema ajutist kaitset, kui soovib osa saada riigi ja KOV poolt pakutavatest teenustest ja toetustest. Ajutise kaitse taotlemine on korraldatud PPA poolt läbi 5 piirkondliku büroo ja kahe mobiilse meeskonna poolt (põhja ja lõuna piirkonnas).

Ukrainast pärit isikud, kes viibisid Eestis (lühiajalise või pikaajalise viisa alusel) enne 24.02.2022 ajutist kaitset taotlema ei saa. Toimetulekutoetuse taotlemise/saamise õigus tekib isikutel peale ajutise kaitse saamist, viisa alusel riigis viibivatel isikutel seda õigust pole.

- * **Kui riik soovib anda osa sõjapõgenikega seotud ülesannetest KOVidele (näiteks majutamine elamisloa taotluse menetlemise ajal, muu abi jne), siis kuidas toimub KOVide lisakulude katmine? Viitega PS §-le 154. Kas KOVid peavad erinevate teenuste osas arvestust pidama, kehtestatakse nõ pearaha, määratakse kindel summa vms?**

Praegu on põgenike vastuvõtmine üles ehitatud selliselt, et see on korraldatud ja rahastatud riigi poolt. Riik katab neljas Eesti linnas (Tallinn, Tartu, Pärnu, Rakvere) loodud vastuvõtupunktide ning esmase abivajajate majutuse (kuni kuu aega) ja toitlustuse kulud. Samuti tagatakse riigi poolt tervisekontrollid ja psühhosotsiaalne kriisiabi ning erinevad PPA ja töötukassa toimingud. Eelpool nimetatud KOVidega on tehtud kokkulepe, et KOV poolt tehtud teatud lisakulutused kaetakse riigi poolt.

Kuna ajutise kaitse saajatel tekib õigus lisaks rahvusvahelise kaitse saaja eritoetustele ka kõigile teistele teenustele ja toetustele sarnaselt Eesti alalistele elanikele, kaetakse need kulud kehtiva loogika alusel. Nt makstakse neile riigieelarvest peretoetusi, vanemahüvitist, toimetulekutoetust, tagatakse ravikindlustuskaitse jm.

Oleme praegu kokku panemas täiendavat rahataotlust, sh läbi rääkimas rahandusministeeriumiga, et leida sobiv mudel ja võimalused kohalike omavalitsuste lisakulude katmiseks. Jagame selle osas täpsemat infot hiljemalt 16.03.

- * **Kas EL erakorralisi vahendeid saab katta ka KOVidele tekkinud erakorraliste kulude katteks (sotsiaalabi, toetused, haridus jms) kogu ajutise kaitse saajate tähtajalise elamisloa kehtivuse vältel?**

EL tasandil on toetusmeetme läbirääkimised alles käimas, mistõttu ei ole võimalik täpsemat infot jagada. Teeme seda esimesel võimalusel. Samas on teada, et Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (AMIF) taotlusvoorude kaudu on plaanis toetada nende liikmesriikide vastuvõtu-, varjupaiga- ja tagasisaatmise süsteeme, kes on ELi välispiiril rändesurve all. Eestis on taotluste keskne koondaja Siseministeerium. Kui selgub EL toetusmeetmete täpsem fookus, seisame selle eest, et taotlus hõlmaks nii abikõlblikke riigi kui KOV kulusid.

Võimalikud toetatavad tegevused:

- 1) teenused, nagu teabe edastamine, tervisekontroll ja abi, transport, suuline tõlge, haavatavate ja puuetega inimeste tuvastamine ja

abistamine, juriidiline ja psühhosotsiaalne abi, samuti esmase integratsiooni toetamine;

- 2) vastuvõtu- ja majutuskohade rajamine, hooldamine, käitamine ja täiustamine kooskõlas ELi standarditega;
- 3) varjupaigataotluste registreerimiseks ja menetlemiseks vajalikud toimingud ja seadmed;
- 4) tagasisaatmine.

*** Kas ajutise kaitse taotlemine on kohustuslik?**

Ajutise kaitse taotlemine ei ole kohustuslik, aga kui soovitakse saada teenuseid ja toetusi sarnaselt Eesti alalistele elanikele, siis tuleb arvestada, et ajutise viibimise alusel isikutele need õigused ei laiene.

*** Kas ajutise kaitse saajal on õigus ka sissekirjutuseks rahvastikuregistrisse?**

Jah, kaitse saajal on õigus elukoha registreerimiseks rahvastikuregistris. Elukoha registreerimise tingimused on samad kui teistel alalistel elanikel.

*** Kas ajutise kaitse eelduseks on isikukoodi olemasolu. Nende arvates jäävad nad siia lõksu, kui saavad isikukoodi või mingi ajutise kaitse.**

Kui isikul ei ole varem moodustatud Eesti isikukoodi, siis luuakse see talle ajutise kaitse taotlemise protsessis. Isikukoodi saab inimene taotleda ka ilma ajutise kaitse taotluseta, tehes seda näiteks maakonnakeskuse kohalikus omavalitsuses. Lühiajal seatakse üles võimekus isikukoodi taotleda ka nelja piirkonna vastuvõtupunktides. Eesti isikukood annab lisavõimaluse enda tuvastamiseks ning on Eestis pikemalt viibides oluline, eriti riiklike teenuste kasutamisel, sest võimaldab isiku andmeid riiklikes infosüsteemides seostada.

*** Mis asi on unikaalne isikukood, mida väljastab STAR?**

Isikule, kellel ei ole ajutist kaitset, tuleb taotleda läbi maakondliku kohaliku omavalitsuse rahvastikuregistri ametniku kaudu Eesti isikukoodi moodustamist. STARis loodav kood on ainult selles infosüsteemis kasutatav kood, mis võimaldab ainult selles infosüsteemis isikuga seotud andmeid talletada, kuid ei ole kasutatav teiste riiklike teenuste, näiteks tervishoiuteenuste või tööturuteenuste, kasutamisel isiku tuvastamiseks või andmete talletamiseks. See kood ei asenda Eesti isikukoodi.

*** Praegu ei toimi nende põgenike elu-/asukoha registreerimine, kes saavad siia oma sugulussidemete või tutvuste kaudu ja majutatakse eraisikute poolt. Vähemalt Võrus PPA nende asukohti mingisse kesksesse registrisse ei registreeri. Kust saab sellisel juhul KOV info tema territooriumil asuvate põgenike kohta, kellele tuleb pakkuda**

teenuseid (toimetulek, muud toetused, koolid, lasteaiaid jne...)?
Põgenikud on saabunud Eestisse ka enne piiri osalist sulgemist oma tuttavate ja sugulaste juurde. Nende aadresse riik ei kogunud. Seega saab KOV informatsiooni siis, kui põgenik kas ise või koos lähedasega pöördub kohaliku omavalitsuse poole.

Majutus

- * **Kust saab infot milliste majutusasutustega on SKA-l kokkulepped?**
Majutusasutuste kohta saab informatsiooni kirjutades aadressil ukraina@sotsiaalkindlustusamet.ee
- * **SKA hange majutuskohdade leidmiseks oli niisuguste tingimustega, et päris paljud viisakad hotellid ei kvalifitseerunud. Kui on plaanis teha uus hange, kas kavatsete tingimusi muuta?**
Uue hanke tegemise vajadust hindab SKA jooksvalt, jälgides lepingutega kaetud majutuskohdade täituvust. Uue hanke korral vaadatakse tingimused kindlasti üle.
- * **Eesti Pagulasabi kogus elamispindade infot, kas ja kuidas tehakse nendega koostööd eluruumide jagamiseks?**
Eesti Pagulasabi ja SKA on kokku leppinud, et SKA teeb majutuskohdade KOV-põhise kokkuvõtte Pagulasabi andmebaasi põhjal, lisab sinna KOVidest saadud majutuskohdade kaardistuse (tähtaeg 14.03) ning see edastatakse KOVidele.

Sotsiaalküsimused ja toetused

- * **Kuidas käituda ilma saatjata lastega?**
Saatjata alaealiste keskne kontaktpunkt on SKA, kes korraldab laste abi ja majutuse. Hiljemalt 16.03 edastame KOVidele põhjalikumad juhised ja skeemi, kuidas saatjata alaealisi Eestis toetatakse ning millega KOVid peaksid arvestama. Kiiretes lapsi puudutavates küsimustes palume pöörduda SKA vastutava kontakti poole: kadi.lauri@sotsiaalkindlustusamet.ee
- * **Kas ema 4 lapsega saab õiguse Eesti peretoetustele ainult pärast ajutise kaitse saamist? Või ta saab need toetused ka ilma? Pere tuli Eestisse siin töötava mehe juurde?**
Õigus peretoetustele tekib peale ajutise kaitse saamist. Seega tuleb inimesel esmajärjekorras taotleda PPA kaudu endale ja lastele ajutist kaitset.
- * **Ajutise kaitse saanud vanaduspensionär - kas taotleb SKA-lt ja hakkab saama Eestis pensioni? Peretoetused - samuti taotlevad ja hakkavad**

saama?

Jah, ajutise kaitse saajatel tekib õigus pensionile ja peretoetustele. Eesti vanaduspensioniiikka jõudnud Ukraina pensionäridele makstakse toetust rahvapensioni määras (225 eurot, alates 1.aprillist 275 eurot kuus).

Töö

*** Kas sõjapõgenike jaotumist saaks suunata ka piirkonnas pakutavate töökohtade järgi?**

Sotsiaalkindlustusamet koostöös Töötukassaga arvestab inimese kohalike omavalitsuse territooriumile ümber paigutades ka tööturu olukorda. Kindlasti sõltub teenustest ja töökohtadest ka inimeste jaotumine regioonides.

*** Kas ajutise kaitse saanutele rakendub ka töövõime hindamine?**

Jah

Tervis

*** Kas perearstikeskused teavad üldse, et nad peavad ukrainlastega tegelema?**

Jah, perearstikeskuseid on teavitatud ja läbi räägitud võimalused nimistute täiendamiseks.

*** Vajadusel kes osutab tervishoiuteenuseid?**

Kõik tervishoiuteenuse osutajad tagavad sõjapõgenikele vältimatu abi, sealhulgas väljastatakse ravimiretsepte.

Tervisenõu saab inglise ja vene keeles perearsti nõuandeliinil 1220 (välismaa numbrilt helistades +372 634 6630). Vajadusel suunatakse inimene edasi hädaabi numbrile 112.

Apteegid tohivad aktsepteerida ka Ukrainas väljastatud paberretsepti, v.a narkootiliste ja psühhotroopsete ravimite puhul. Apteekri jaoks peab olema üheselt arusaadav, milline ravim on inimesele määratud. Praegu ei ole Ukraina sõjapõgenikele ravimite väljaostmisel ette nähtud ravimisoodustusi.

Tervisemurede korral (retsepti pikendus, kroonilised haigused, muu ootamatu tervisemure) saab pöörduda valveperearstikeskustesse. Lähima valvekeskuse leiab [haigekassa](#) [kodulehel](#).

Eesti on sõjapõgenikele korraldanud täiendava ehk üldise tervisekontrolli, mille

eesmärk on saada ülevaade põgenike tervises seisundist, teha nakkuskontrolli uuringud, vajadusel vaktsineerida, planeerida edasine ravi ning väljastada ravimireseptid. Infot täiendava tervisekontrolli kohta saab telefonilt 1247. Infot leiab ka [haigekassa](#) [kodulehel](#).

Eesti riik rahastab Ukraina põgenikele ka HIVi, tuberkuloosi või narkootikumide tarvitamisega seotud raviteenuste pakkumist, st et inimene saab vajadusel Eestis koheselt oma ravi jätkata. Lisainfo [Tervise Arengu Instituudi](#) kodulehel. Info tervishoiuteenustest Ukraina sõjapõgenikele [terviseameti](#) [veebilehel](#).

Psühholoogilist tuge saab kriisitoet telefonilt 116 006 (+372 6147 393). Lisaks saab vestelda ka veebis aadressil www.palunabi.ee. Tugi on tagatud eesti, inglise ja vene keeles. Kohalikud omavalitsused saavad SOM rahastatavast [toetusmeetmest](#) pakkuda vaimse tervise teenuseid oma elanikkonna kõrval ka Ukrainast sõjapõgenikele.

Ajutise kaitse saanud Ukraina sõjapõgenikele on tagatud vältimatu arstiabi, vältimatu hambaravi, COVID-19 testimine ning COVID-19 vaktsineerimine ja rahvatervise kaitsega seotud tervishoiuteenused.

Plaanilise üld- ja eriarstiabi saamine sõltub sellest, kas inimene on ravikindlustatud. [Ravikindlustuse saamine](#) toimub samamood kui teistel Eestis elamisõigust omavatel inimestel: ravikindlustusele on õigus näiteks üle ühe kuu kehtiva töölepingu alusel töötaval inimesel või töötukassas arvele võetud töötul. Kindlustatutega on võrdsustatud [lapsed](#), [rasedad](#), [ülalpeetavad abikaasad](#), [osalise ja puuduva töövõimega inimesed](#), [usulise ühenduse liige](#), [pensionärid](#), [õpilased](#), [üliõpilased](#).

✳️ **Kui inimesed ei tule meile läbi vastuvõtukeskuse. Kuidas toimub nende esmane tervisekontroll ja covid testimine ja kes selle eest maksab?** Esmane tervisekontroll toimub vastuvõtupunktis vajaduse korral. Muul juhul on inimesel võimalik pöörduda otse kas kiirabisse (telefon 112) või Eesti Haigekassa lepingupartneritest tervishoiuasutuste juurde, kes osutavad vältimatut abi kokkulepitud mahus. Inimene saab ise pöörduda ühekordset tervisekontrolli tegeva tervishoiuasutuse poole, mille kohta saabub hiljemalt 14.03 info nii vastuvõtupunktidesse kui KOVidesse. Seni on vajalikud kontaktid kättesaadavad Eesti Haigekassa kodulehel: <https://www.haigekassa.ee/inimesele/arsti-ja-oendusabi/ukraina-sojapogenikele>

✳️ **Kas tervishoiuteenuste saamiseks on vaja ajutist kaitset taotleda?** Ei ole. Kõigile Eestis viibivatele inimestele on tagatud vältimatu abi. Kõik Eesti Haigekassa lepingupartnerid osutavad vältimatu abi tingimustele vastavaid

tervishoiuteenuseid põgenikele. Ajutise kaitse olemasolu võimaldab inimesel saada ravikindlustuse vastavalt Eestis kehtivale korrale.

- * **Meil on kõik Ukraina pered tulnud iseseisvalt ja on arsti poolt kontrollimata. Meie perearstid ei tea asjast midagi ja ei tea, kuidas nad toimima peaks?**

Kõik Eesti Haigekassa lepingupartnerid, sh perearstid, osutavad vältimatu abi tingimustele vastavaid tervishoiuteenuseid põgenikele. Perearstikeskused, kuhu saavad otse Ukraina sõjapõgenikud pöörduda tervisemurede korral (retsepti pikendus, kroonilised haigused, muu ootamatu tervisemure): [Perearstikeskuste nimekiri](#)

- * **Kas Terviseamet jagab terviseinfot ka otse perearstidele?**
Jah, ka Terviseamet jagab infot. Info on väljas ka asutuse kodulehel. Samuti jagab infot Haigekassa.

- * **Kas Covid testimine ja vaksineerimine on põgenikele tasuta?**
Esmane COVID kiirtest ning üleüldine testimine on tasuta. Samuti on tasuta COVIDi vastu vaksineerimine. Vaksineerimisinfo kantakse ka Terviseinfosüsteemi.

Kõik pressi päringud, mis puudutavad põgenike Eestisse saabumist

saata palun press@sotsiaalkindlustusamet.ee või helistada Sotsiaalkindlustusameti pressikontaktile Mona Sõukand 53335149.

Kui sul on küsimusi piirile saadetavate busside osas, võta ühendust meiega aadressil: ukraina@pagulasabi.ee

Kui soovid anda asju, pakkuda majutust, teenuseid, tööd lisa see info siia: <https://www.pagulasabi.ee/paku-abi>

Pakkumised Tallinna Ülikoolis asuvasse staapi, kus täidame evakuatsioonibusse (toit, hügieenitarbed jms): ukraina@tlu.ee